

TUDOMÁNYTÖRTÉNET

Földtani Közlemény, Bull. of the Hungarian Geol. Soc. (1981) 111. 43–50

Rozlozsnik Pál életműve, születésének 100. évfordulóján*

Dr. Balogh Kálmán

Köztudomású, hogy a földtani tudománykör kifejlődésének feltételeit elsősorban a bányászat gyakorlati igényei teremtették meg. Innen van, hogy a nagyhírű geológusok között eleinte nálunk is szép számmal akadnak olyan személyek, akiknek eredeti bányamérnöki ambíciói főiskolai vagy egyetemi tanulmányaik során hangolódtak át életre szólóan a földtan és társtudományai (az ásványtan—kőzettan, a rétegtan, az őslénytan vagy a hegységszerkezet) hullámhosszára. Köszönhető ez e részdiszciplínák képzeletet megragadó szépségein kívül az olyan nagy tudású és dinamikus oktatók személyes varázsának, amilyen BÖCKH HUGÓ selmeci professzor és adjunktusa, VITÁLIS

* Elhangzott a Tudománytörténeti Szakosztály 1980. május 19-i ülésén.

István volt. A bányász származásának megfelelően bányamérnöki pályára készülő ROZLOZSNIK Pált az ő hatásuk készítette arra a „pályamódosítás”-ra, amelynek eredményeként ő a magyar föld- és őslénytan legalaposabb, legképzettebb és külföldön is elismert művelői közé emelkedett, anélkül, hogy a bányászat és a földtan—őslénytan szoros kapcsolatairól valaha is megfelekezett volna. A legnemesebb értelemben vett „all round” geológussá vált, aki mintegy életcéllal tűzte maga elé, hogy összekötő kapocs legyen a geológusok és a bányászok között.

Böckh Hugó iránti csodálata egész életén végigkísérte. Bizonyítják ezt azok a meleg sorok, amelyeket egykori mestere nekrológiájában papírra vetett. Idézte ebben a mesterétől először 1900-ban hallott, de számára is egész életében mértékadóvá lett hitvallást: „Hogy a magyar bányászatot régi hírnevéhez méltó színvonalra felemeljük, két tárgykörben való elmélyedésre van szükségünk. Az első a . . . technikai, . . . a másik a . . . geológiai vonatkozású tárgyakat” öleli fel. ROZLOZSNIK vérbeli geológussá, kiváló paleontológussá válása idején is mindig szeme előtt tartotta a bányászat kívánságait és lehetőségeit, és élete végéig fáradhatatlanul gyűjtögette a munkaterületeire eső korábbi kutatások egyébként megsemmisülésre váró — s éppen ezért pótolhatatlan — adatait, akár az aranyhidai, dobsinai, ó- és újradszói, gyöngyösoroszi vagy recski érc-, akár az újbányai, dorogi, tatabányai, pilisi vagy ajkai kőszénlőfordulásokról volt is szó.

Kiváló szellemi adottságai és szorgalma „az alapos és egyetemes tudású, szuggesztívan író és beszélő, nagy olvasottságú, bámulatos emlékező tehetségű, éles megfigyelő képességű, gyors felfogású és biztos ítéletű” Mester teremtette, ösztönző légkörben jól érvényesültek. A három éves bányászati stúdium után a vaskohászati szakot is elvégezte, és a tanult 54 tárgy mindegyikéből jeles érdemjegyet kapott. Nem csoda hát, ha 1903-ban, vizsgái letétele után, nyomban a m. kir. Földtani Intézethez, itt pedig a Bihar hegység-csoportnak a beteges PETRŐ Gyula és a sok nélkülözésbe belepusztult PRIMICS György halála után megfenekleni látszó földtani térképezéséhez irányították.

Az erősítésre valóban nagy szükség volt, mert a nehezen járható, zord klímájú, hatalmas „erdélyi határhegység”-ről az intézeti megbízásból itt járt kilenc geológus 1886 (tehát 17 esztendő) óta sem tudott egységes és hézagmentes képet kialakítani. Laphatárok közé szorított pionírmunkát végeztek, a problémák szerinti vizsgálódás igénye és lehetősége nélkül. ROZLOZSNIK azonban már első önálló munkája nyomán felveti, majd 30 évi kényszerű várákozás után részletesebben is kifejti, hogy a Nagybihar (a Cucurbeta) környékét két, metamorfítokból álló tektonikai egység alkotja, amelyek délről észak felé toldódtak fel a mezozoikumot is tartalmazó északibb egységekre. Ezek azok a metamorf egységek, amelyeket a román geológusok ma a Bihari-takarórendszer fontos részeiként, Biharia- és Muncel—Lupşa-takarónak neveznek. Átoldódásuk szenon-előtti korát ROZLOZSNIK határozta meg.

Sajátos, hogy e biztató eredmények ellenére ROZLOZSNIK bihari felvételei két esztendőre megszaktak. Folytatásukra csak akkor került sor, amidőn 1908. vége felé id. LÓCZY Lajos vette kezébe az Intézet irányítását, s a SZONTAGH Tamás, PÁLFY Mór és ROZLOZSNIK Pál alkotta felvételi osztályt a Bihar és a Kodru reambulálásával és monografikus leírásával bízta meg. Az ehhez szükséges szemléleti egységet LÓCZY három nyáron át történt együttes bejárással kívánta biztosítani; személyenkénti önálló munkára csak ezután kerülhetett sor.

Tragikus fordulata a szépen indult életpályának, hogy e nagyszabású terv végrehajtását az első világháború kitörése s a vizsgálati terület elvesztése gyökerében hiúsította meg. A Trianont követő gazdasági nyomorúság, az ebből adódó új és más természetű feladatok sokasága, az anyagfeldolgozás nehézségei s az egykori munkatársaknak a csatasorból való kidőlése folytán még az 1914—15-ig elért eredmények összefoglalására is csak 11—24 esztendő múlva kerülhetett sor. Persze csonkán, mert a szerzőtársak közül utoljára maradt Rozlozsnik PÁL is csak egy évvel élte túl az egykor tervezett nagy monográfia első kötetének 1939-es megjelenését . . .

PÁLFY ÉS ROZLOZSNIK bihari összefoglalásainak azonban csonkaságuk ellenére is nagy a jelentőségük, mert a takarós hegység szerkezet bizonyítása révén először fejeznek ki alapos kételyt a „Magyar Masszívum” egységes tömegként való felfogásával szemben. Igaz, hogy a kodruai és a királyerdő—bihari takarók száma és eredési helye felől ma többet vélünk tudni, mint ők. Azt sem feledhetjük azonban, hogy e takarók zömét már ők megállapították, s a Bihar-takarórendszer irányítottágát is helyesen ismerték fel. A Királyerdő, az É-i Bihar és a Gyulai Havasok főtömegének legalább viszonylagos autochtoniáját a mai román geológusok is elismerik. A három kodruai és a két fericeai takarónak a Fekete Körös völgy tercier árkából vagy a Kodru Ny-i előteréből való származtatása, illetve ezen hegység részek csapásának az eredeti geoszinklinális-irányokkal való azonosítása az egyetlen olyan következtetésük, amely nem haladja meg koruk fixista szemléletét.

ROZLOZSNIK működésének jellemző vonása a széles alapvetésre való törekvés. Kitűnő petrográfiai alapképzettsége folytán a nagybihari metamorfitek leírása mellett az első világháború végéig örömmel vállalkozik a krassó-szörényi banatitok átfogó jellemzésére, ismételten megvizsgálja a medvesi bazaltok vegyi és ásványos összetételét, foglalkozik a Radnai-havasok, Aranyida és Dobsina ércelőfordulásaival és — igaz, már csak háborús kényszerűségből — a kristályospalákhoz fűződő, „Macskamező-típusú” vas-mangánérccek, valamint a királyerdő—ruszka-havasi bauxittelepek genetikájával. A korábbi bányaműveleti adatok aprólékos feljegyzése mellett, de a korában divatos, öncélú petrografizáláson messze túlhaladva, az előfordulásokat földtani környezetükbe ágyazva igyekszik tekinteni, mert tisztában van vele, hogy az elterjedés, a keletkezés mód és a kor kérdése — amelyek a kőzet esetleges hasznosításának kereteit is megszabják — csak így módon válaszolható meg. Így leszűrt, klaszikus megállapításainak többsége ma is helytálló.

Az első világháború után beköszöntött energiaínség arra kényszerítette a Földtani Intézetet, hogy legjobb geológusait a megkisebbedett ország szükségleteinek kielégítése céljából a kőszén-, majd a szénhidrogénkutatás szolgálatába állítsa. Az eddig főleg prekarbon, újpaleozóos és mezozoi képződményekben mozgó ROZLOZSNIK Pálnak ezentúl az előtte csaknem ismeretlen Ajkától Mádig, sőt Túrriuséig terjedő területsáv zömmel harmad- és negyedidőszaki, üledékes és eruptív képződményeivel kellett megbarátkoznia. Elbúcsuzott hát egy időre a bihari—kodruai eredmények monografikus formába öntésének gondolatától, és teljes erővel új feladatainak szentelte idejét. Lehetetlen meghatottság nélkül forogni az időben készült jegyzeteit, amelyek a harmadidőszaki réteg- és őslénytani eredmények hasonló mélységű elsajátításának igényéről tanúskodik, amilyennel ő idáig eruptív és metamorf tanulmányait végezte. Ebből az igényből fakadtak hírneves *Nummulites*-tanulmányai, de buzgón igyekezett úrrá lenni a paleogén csigákra és kagylókra vonatkozó kora-

beli ismereteken is. Új munkaterülete jóval szélesebb, de egyben tagoltabb és bonyolultabb is annál, hogy — az akkor fennállott nagy ismereti jézagok mellett — egyetlen nagy monográfia tárgya lehetett volna. ROZLOZSNIKnak munkatársakkal vagy egyedül — e sáv egyes részéről írott értekezései mégis napjainkig érvényes módon körvonalazzák a sáv egészének felsőkréta—harmadidőszaki fejlődéstörténetét. Működésének súlypontja a dunántúli kőszénkutatás és -becslés területéről fokozatosan az Alföld-peremi szénhidrogénnyomok felderítésére helyeződik át, amelybe egyre inkább beleszővődik a geofizikai módszerek alkalmazása is. A szénhidrogén-indikációk két fő területe (a csomád—fót—váchartyáni és a recsk—mátraballai) közül az utóbbi bizonyul kedvezőbbnek. SCHRÉTER Zoltánnal és TELEGDÍ ROTH Károlyval közös erőfeszítéseik jutalmaként 1937-ben Bükkszéken kőolajat fakasztanak, és megállapítják Észak-Magyarország egyik legjelentősebb szerkezeti elemét, a Darnói-vonalat.

A szülőföld — a Szepesség —, valamint a pályakezdés első nagy örömeit adó bihari tájak iránti szeretetét azonban még ekkor, az intézeti funkcióból fakadó gondok ellenére sem felejtí. Előbb régi dobsinai észleléseit egészíti ki unokaöccsének, a hozzá hasonló szorgalmú és tehetségu RAKUSZ Gyulának — őslénytani-rétegtani megállapításaira támaszkodva, pompás, a vepori és a szepességi takarók viszonyát helyesen megvilágító kismonográfiává. Tervezi a bihari monográfia kiadását is, de ebből már csak az „alaphegység” és a paleozoikum jellemzésére és a hegységszerkezet megvilágítására futja erejéből. Még 60. évének betöltése előtt kiüti kezöbél a tollat a halál . . . Az a tragédia-sorozat amely a Bihar-csoport magyar részéről való tanulmányozását kísérte, az Ő halálával válik teljessé!

ROZLOZSNIK Pált kortársai szerény, a feltűnés minden formáját kerülő, zárkózott és pedáns emberként jellemzik, akinek éles elméje rendkívüli szorgalommal párosult. A magyar geológia egységét akkor megsoztó csoportok egyikéhez sem tartozott, mégis mindenki elismerte és tisztelte. Mind a bécsi Földtani Intézetnek, mind a Magyar Tudományos Akadémiának anélkül lett levelező tagja (1928, ill. 1934.), hogy erre különösebben törekedett volna. BÖCKH Hugó halála után (EMSZT Kálmánnal együtt) csaknem egy évig kormányozta a Földtani Intézet hajóját, és az új igazgató, ifj. Lóczy Lajos is őt választotta helyetteséül. Az állami nyersanyagkutatás fontos döntéseinek előkészítését célzó Geológiai Tanácsadó Bizottságnak (1930—1935) kezdettől fogva tagja volt, és ennek ülésain tárgyilagosságával tünt ki. Publikációit nem azok száma, hanem az igényesség és a korszerűség jellemzi. Kézírtas munkáinak és értekezéseinek együttese arról tanúskodik, hogy ROZLOZSNIK Pál az ország szinte valamennyi korabeli földtani problémáját áttekintette. Tanítványok nevelésére nem nyílt alkalma, a tudás oly széles skáláját felölelő egyéniségének a szakma néhány későbbi jeles művelőjére (FÖLDVÁRI Aladár, PANTÓ Gábor) gyakorolt hatása mégis felismerhető. Kétségtelen, hogy a modern petrogenetikának a földtani tudománykör egészét átfogni képes első hazai nagy képviselője ROZLOZSNIK Pál volt. Emlékét, példamutatását övezzé dicsőség és hála!

ROZLOZSNIK PÁL munkái

Rövidítések:

- ÉJ. = M. kir. Földtani Intézet évi jelentése, Budapest.
 Évk. = M. kir. Földtani Intézet Évkönyve, Budapest.
 FIAK = M. kir. Földtani Intézet Alkalmi Kiadványai, Budapest.
 FK. = Földtani Közöny, Budapest.
 Jb. = Jahresberichte der ung. kgl. Geologischen Anstalt, Budapest.
 Mitt. = Mitteilungen a. d. Jahrbuche der ung. kgl. Geologischen Anstalt, Budapest.

A) Publikált értekezések

- 1905: A Maros—Körös közének eruptív kőzetei Arad és Hunyad vármegyék határos részein — Die Eruptivgesteine des Gebietes zwischen den Flüssen Maros und Körös an der Grenze der Komitate Arad und Hunyad. FK. 35. 455—483; 505—537.
 1906: Adatok a Nagybihar környékének geológiájához. ÉJ. 1905. 104—122.
 — A Nagybihar metamorph és paleozóos kőzetei. Évk. 15. 2. 125—158.
 1907: Beiträge zur Geologie der Umgebung des Nagybihar. Jb. 1905. 122—143.
 — Über die metamorphen und paläozoischen Gesteine des Nagybihar. Mitt. 15. 143—182.
 — A Bihar hegység déli részének geológiai viszonyai Nagyhalmágy és Felsővidra között. ÉJ. 1906. 69—84.
 1908: Die geologischen Verhältnisse des südlichen Teiles des Bihargebirges zwischen Nagyhalmágy und Felsővidra. Jb. 1907. 78—96.
 — (cum EMSZT K.) Beiträge zur genaueren petrographischen und chemischen Kenntnis der Banatite des Komitates Krassó-Szörény. Mitt. 16. 4. 143—306.
 — (cum EMSZT K.) Adatok Krassó-Szörény vármegye banatitjainak pontosabb petrographiai és chemiai ismeretéhez. Évk. 16. 4. 137—275.
 — (cum EMSZT K.) Előzetes jelentés a Medves-hegység (Nógrád m.) amphibolos nephelines basanitjairól — Vorläufiger Bericht über einen Amphibolnephelinbasanit des Medvesgebirges (Komitat Nógrád). FK. 38. 36—37; 136—137.
 1909: Az óradnai bányavidék geológiai viszonyai. ÉJ. 1907. 100—122.
 — Die geologischen Verhältnisse der Umgebung des Bergrevieres Óradna. Jb. 1907. 113—140.
 1910: Az Újradna, Nagyilva és Kosna községek között elterülő hegyvidék földtani viszonyai. ÉJ. 1908. 118—122.
 — (cum SZONTAGH T. et PÁLFY M.) A Kodru-Móma mezozóos területe. ÉJ. 1909. 113—117.
 1911: Die geologischen Verhältnisse der Gebirgsgegend zwischen den Gemeinden Újradna, Nagyilva und Kosna. Jb. 1908. 129—134.
 — (cum SZONTAGH T. et PÁLFY M.) Geológiai jegyzetek a Bihar-hegységből. ÉJ. 1910. 80—93.
 — (cum EMSZT K.) A Medves-hegység bazaltos kőzetei — Beiträge zur Kenntnis der Basaltgesteine des Medves-Gebirges. FK. 41. 267—272; 343—361.
 — Néhány adat a riskulica—tomnateki szirtes mészkővonulat geológiájához. ÉJ. 1909. 45—54.
 — Einige Beiträge zur Geologie des Klippenkalkzuges von Riskulica und Tomnatek. Jb. 1909. 49—59.
 — (cum SZONTAGH T. et PÁLFY M.) Geologische Notizen aus dem Bihargebirge. Jb. 1910. 84—98.
 1912: (cum SZONTAGH T. et PÁLFY M.) Das mesozoische Gebiet des Kodru-Móma. Jb. 1909. 127—132.
 — Aranyida bányageológiai viszonyai. Évk. 19. 233—354.
 — (cum SZONTAGH T. et PÁLFY M.) Adatok a Bihar-hegység középső részének földtani ismeretéhez. ÉJ. 1911. 99—195.
 — (cum SZONTAGH T. et PÁLFY M.) Beiträge zur geologischen Kenntnis des centralen Teiles des Bihargebirges. Jb. 1911. 107—114.
 — Die montangeologische Verhältnisse von Aranyida. Mitt. 19. 263—402.
 1913: A Béli-hegység triász korú és triásznál idősebb rétegei. ÉJ. 1912. 80—93.

- (cum EMSZT K.) Az újmoldvai bazalt — Der Basalt von Újmoldva. FK. 43. 416—420; 494—499.
- 1914: Die triadischen und prätriadischen Schichten des Gebirges von Bál. Jb. 1912. 87—101.
- Jelentés az 1913. év nyarán végzett fölvételekről. ÉJ. 1913. 221—224.
- Földtani jegyzetek Dobsináról. ÉJ. 1913. 373—390.
- Geologische Notizen über Dobsina. Jb. 1913. 423—442.
- 1915: Bericht meiner Aufnahmen im Sommer 1913. Jb. 1913. 247—250.
- Földtani megfigyelések a tágabb értelemben vett Bihar hegycsoport különböző tagjaiban. ÉJ. 1914. 287—292.
- Dobsina környékének bányaföldtani felvétele. ÉJ. 1914. 365—369.
- Die montangeologische Aufnahme der Umgebung von Dobsina. Jb. 1914. 418—423.
- 1916: Geologische Beobachtungen in verschiedenen Gliedern der im weiteren Sinne genommenen Bihar-Gebirgsgruppe. Jb. 1914. 326—332.
- 1917: Élőzetes jelentés a bauxit előfordulási körülményeiről az északi Biharban (Királyerdőben). ÉJ. 1916. 450—454.
- 1918: Vorläufiger Bericht über die Art des Auftretens der Bauxite im nördlichen Bihar (Királyerdő). Jb. 1916. 506—510.
- 1919: Megjegyzések a *Mysidioptera (Pseudocesta?) grandis* GAÁL új lelőhelyéről Felső Kénesd környékén — Bemerkungen über den neuen Fundort von *Mysidioptera (Pseudocesta?) grandis* GAÁL in der Gegend von Felsőkénesd. FK. 49. 46; 140.
- A „Macskamező”-típusú vas—mangánércsek elterjedése Erdélyben — Über die Verbreitung des Erzlagerstättentypus „Macskamező” in Siebenbürgen. FK. 49. 21—43; 122—137.
- A bauxit előfordulása a Bihar-hegységben és ipari felhasználhatóságának gyakorlati lehetőségei. Term. tud. Köz. 51. 11. 282—288.
- 1922: (cum SCHRÉTER Z. et TELEGGI ROTH K.) Az esztergomvidéki szénterület bányaföldtani viszonyai. FIAK. 1—128.
- 1923: Jegyzetek a bauxit előfordulásairól a Pojana-Ruszkában és a D-i Biharban. ÉJ. 1917—19. 261—267.
- 1924: Bevezetés a Nummulinák és Assilínák tanulmányozásába. Évk. 26. 1. 1—136.
- (cum HANTKEN M. et MADARÁSZ Zs.) Nummulinák Magyarország óharmadkori rétegeiből. Földt. Szemle 1. 4. 159—189.
- A tatabányai szénmedence bányaföldtani térképe. 1: 12 500. FIAK.
- 1925: Adatok Ajka vidékének geológiájához. ÉJ. 1920—23. 82—88.
- Földtani jegyzetek az esztergomvidéki paleogén medence nyugati részéről. ÉJ. 1920—23. 50—59.
- 1926: (cum PH. DE LA HARPE) Adalékok a Nummulinák és Assilínák monografiájához — Matériaux pour servir à une monographie des Nummulines et Assilines. Évk. 27. 1. 1—99.
- 1927: Einleitung in das Studium der Nummulinen und Assilinen. Mitt. 26. 1. 1—154.
- 1928: Führer in Tatabánya. In: Führer Studienr. Pal. Ges. bei Gelegenh. Paläontologisches Budapest. 33—41.
- Führer in Ajka—Csingervölgy. Ibidem. 59—65.
- 1929: Studien über Nummulinen. Geol. Hung. Ser. Pal. 2. 1—164.
- 1931: Nagysúri Böckh Hugó élete és munkái — Hugo Böckh von Nagysúr. FK. 61. 15—36.
- Dobsina bányászata, 3—13.
- 1934: Beiträge zur Geologie der Umgebung von Ajka. Jb. 1917—24. 47—51.
- Notizen über das Vorkommen von Bauxit im Pojana-Ruszka und im südlichen Bihargebirge. Jb. 1917—24. 201—208.
- Adatok a Kazánszoros melletti Újbánya (Baia Noua) felsőkarbon szénteknőjének ismeretéhez — Beiträge zur Kenntnis der Oberkarbonmulde von Újbánya (Baia Noua) bei der Kazanenge. FK. 64. 26—31.
- Geologische Notizen über den westlichen Teil des paläogenen Beckens der Umgebung von Esztergom. Jb. 1917—24. 67—77.
- 1935: Dobsina környékének földtani viszonyai — Die geologischen Verhältnisse der Umgebung von Dobsina. Geol. Hung. Ser. Geol. 5. 1—42; 1—118.
- Adatok a Buda—Kovácsii hegység óharmadkori rétegeinek ismeretéhez — Beiträge zur Kenntnis des Paläogens des Buda—Kovácsier Gebirges. ÉJ. 1925—28. 65—86.
- Új adatok a Nagybihar (Cucurbeta) metamorf kőzeteinek ismeretéhez — Neue Beiträge zur Kenntnis der metamorphen Gesteine der Umgebung des Nagybihar (Cucurbeta). FK. 65. 81—90.

- 1935: Schafarzik Ferenc r. tag emlékezete. A Magyar tud. Akad. elhunyt tagjai fölött tartott emlékeszések. 22. 12. 1—31.
- 1936: A Bihar-hegycsoport helyzete a Kárpátok rendszerében. Mat. Term. tud. Ért. 55. 46—74.
- 1937: A Tokajhegyalja délnyugati részének s a vele dél felől határos sík terület földtani viszonyai — Die geologischen Verhältnisse des südwestlichen Tokaj-Hegyalja Gebirges und seines südlichen Nachbargebietes. *ÉJ.* 1929—32. 329—364.
— (cum EMSZT K.) Jelentés 1931—32-ről — Bericht über 1931—32. *ÉJ.* 1929—32. 40—63.
— Die tektonische Stellung der Bihar-Gebirgsgruppe (Mții Apuseni) im Karpatensystem. *Math. Nat. w. Anzeiger Ung. Akad. Wiss.* 55. 69—76.
- 1939: A Bihar- és Béli-hegységek földtani viszonyai. I. rész. Alaphegység és paleozoikum — Geologie des Bihar- und Béler Gebirges. I. Teil. Kristallin und Paläozoikum. *Geol. Hung. Ser. Geol.* 7. 1—200.
— Csomád, Fót és Váchartyán környékének földtani viszonyai — Die geologischen Verhältnisse der Umgebung von Csomád, Fót und Váchartyán. *ÉJ.* 1933—35. 2. 851—878.
— Geológiai tanulmányok a Mátra északi oldalán Parád, Recsk és Mátraballa községek között — Geologische Studien am Nordfusse des Mátragebirges in der Umgebung der Gemeinder Parád, Recsk und Mátradereske. *ÉJ.* 1933—35. 545—620.
- 1940: Zur systematischen Stellung des „Syenit“-s von v. Plovdiv *Festschr. Prof. Dr. Stefan Bončev zu seiner 70. Geburtstag.*
— A csingervölgyi bányászat múltja, jelene és jövője — Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft des Bergbaues im Csingertale. *ÉJ.* 1933—35. 3. 1179—1245.
- 1941: Jelentés a recski kinostári bányában észlelt olajfelfakadásról — Bericht über den Petroleumausfluss im Bergwerk der kgl. ungarischen Kammer bei Recsk. *ÉJ.* 1936—38. 1. 209—221.
- 1942: Adatok a Gyöngyösoroszi környéki értelek ismeretéhez — Beiträge zur Kenntnis der Erzänge von Gyöngyösoroszi. *ÉJ.* 1936—38. 2. 731—806.
- 1950: Mátrabánya ércelőfordulása — Das Erzvorkommen von Mátrabánya (Recsk). *ÉJ.* 1939—40. 3. 111—137.

B) Kéziratok

(a Magyar Állami Földtani Intézet Adattárában)

- A szabadbattyáni andezit
  - Jugoszláviai vasércelőfordulások.
  - A füzérradványi porcellánföld.
  - A hollóházi kaolin.
  - Az únyi szénelőfordulás.
  - A rohonci mangánérc.
  - Karancsalja, Karancsberény, Mizserfa és Nádújfalu szénelőfordulásai.
  - Az újbányai krómvasércelőfordulás.
- 1921: Szakvélemény a Miskolci Góztéglagyár Rt. sárhídpusztai szénjogosítványáról.
- 1922: Jelentés az É-i Bakony Csesznek, Esztergár, Pénzeskútpusztá és Szentgál községek között fekvő szénterületéről.
- 1926: Szakvélemény a bárnai Nagykő-tető bazaltjáról.
- 1928: Szakvélemény a csolnoki orvosi lakás környékén keletkezett falrepedések ügyében.
- 1930: (cum FERENCZI I.) Földtani tanulmányok Csonkaszatmármegye területén.
— (cum FERENCZI I.) Jelentés az 1930. évi felvételtől.
— (cum SCHRÉTER Z.) A kisgyőri állami palabánya környékének geológiai térképe. 1 : 2000. A kisgyőri agyagpalaterület A—B szelvénye 40° irányban. 1 : 1000.
- 1931: A Tokaj-Hegyalja DNy-i részének földtani viszonyai.
— Szakvélemény Újhuta község vízellátása ügyében.
— Szakvélemény Dezső Rezső Nyíri község környékén fekvő bányakutatásairól.
— Jelentés Dezső Rezső fehérhegyi és a Várszély Testvérek komlóskai kutatásai tárgyában.
- 1932: Tájékoztató jelentés a m. kir. Földtani Intézet által az 1931. év folyamán végzett felvételekről és javaslat a ricsei minimum megfúrására.
— Jelentés a Tokaji-hegység déli részében és a Taktaközben végzett földtani felvételekről.

- 1933: (cum *IFJ. Lóczy L.*) Jelentés a m. kir. Földtani Intézet által a m. kir. Pénzügyminisztérium számára az 1932. évben végzett földtani felvételekről és javaslat a túrricsei geofizikai minimum megkutatására.
- Jelentés az Úkúti Bányamű Rt. mangánbányáiról.
  - Szakvélemény Piliscsaba-tábor lóterének vízellátása ügyében.
  - Szakvélemény a pomázi szénelőfordulásról.
- 1934: (cum *IFJ. Lóczy L.*) Jelentés a m. kir. Földtani Intézet által a m. kir. Pénzügyminisztérium számára az 1933. évben végzett földtani felvételekről és javaslat az aszfaltot tartalmazó bogács—tardi boltozatrög megfúrására.
- Előzetes jelentés az 1934. év nyarán Parád, Reesk és Mátraballa környékén végzett földtani felvételről.
- 1935: Vélemény a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. Gyúró községi szénszerződéséről.
- Az Ajkai Szénbánya Rt. szénkészlete.
  - Jelentés az 1934. év folyamán Parád, Reesk és Mátraballa környékén végzett bányaföldtani felvételről.
  - (cum *IFJ. Lóczy L.*) Jelentés az Ércbánya és Festékipar Rt. nézsai vasérckutató területéről.
- 1936: Adatok Csomád, Fót és Váchartyán környékének földtani ismeretéhez.
- Szakvélemény Parád, Reesk geofizikai felvételének tektonikai értelmezése tárgyában.
  - Az óparádi fúrás helyének kitézése.
  - (cum *PANTÓ D.*) Jelentés a martonyi vasércelőfordulásról.
- 1937: Szakvélemény a Dohányos-hegy körüli erdőbirtok szénkincséről.
- A komlói kincstári szénbánya s közelebbi környékének rövid földtani vázlata.
  - Előzetes jelentés a gyöngyösoroszi bányaterületen végzett bányageológiai felvételről.
  - Előzetes jelentés a szeptember hóban Gyöngyösoroszin végzett bányageológiai felvételről.
  - Jelentés a gyöngyösoroszi éretelésekről.
  - Jelentés Romhány, Bánk és Rétság községek földtani viszonyairól.
- 1938: Földtani szakvélemény a Magyaregregy határában levő szénelőfordulásról.
- Szakvélemény Bódvarákó és Tornaszentandrás környékének vasércelőfordulási lehetőségeiről.
- 1939: Szakvélemény a „Rodopski Metal” szófiai részvénytársaságnak a Rodope-hegységben levő Sztrasimir, Sofia, Szaglasszie, Sarenka és Szpoluka nevű bányajogcsítványairól.
- Szakvélemény a Magyar Bauxit Rt. nyirádi és perepusztai bauxitbányáiról.
  - Jelentés az Ördögpuszta mellett felkutatót derítőföldről.
  - A Kenyérmező-770. sz. fúrásban keresztezett fekvő mészkö valószínű viselkedése karsztosodás tekintetében.